

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN CHÍ CÔNG

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN CHÍ CÔNG

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Chu Đức Dũng

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Những số liệu, thông tin và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất cứ một luận văn nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng ... năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Chí Công

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn PGS.TS Chu Đức Dũng.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày tháng ... năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Chí Công

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC SƠ ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Bố cục luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Vị trí, vai trò của cây chè trong sự phát triển kinh tế	4
1.1.2. Hiệu quả kinh tế và hiệu quả kinh tế trong sản xuất chè	10
1.1.3. Nội dung nâng cao hiệu quả kinh tế trong sản xuất Chè	13
1.1.4. Kinh tế hộ nông dân sản xuất chè	18
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè	22
1.2. Cơ sở thực tiễn về hiệu quả kinh tế sản xuất chè	26
1.2.1. Kinh nghiệm sản xuất chè ở một số nước trên thế giới	26
1.2.2. Hiệu quả sản xuất chè ở một số địa phương Việt Nam	27
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ	29
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	31
2.2. Phương pháp nghiên cứu	31

2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu khảo sát	31
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	31
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	34
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	34
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	37
2.3.1. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh mức độ sản xuất	37
2.3.2. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh kết quả sản xuất kinh doanh	37
2.3.3. Những chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sản xuất RAT	38
Chương 3 THỰC TRẠNG VÀ HIỆU QUẢ KINH TẾ TRONG SẢN XUẤT CHÈ TẠI HUYỆN TÂN SƠN	40
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	40
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	40
3.1.2. Tình hình kinh tế - xã hội.....	43
3.2. Thực trạng hiệu quả kinh tế sản xuất Chè trên địa bàn huyện Tân Sơn ..	50
3.2.1. Đặc điểm chung của nhóm hộ sản xuất Chè được nghiên cứu.....	50
3.2.2. Thực trạng sản xuất Chè của các hộ điều tra	53
3.2.3. Phân tích các chỉ số về hiệu quả kinh tế sản xuất Chè của các hộ điều tra	59
3.2.4. Công tác chế biến chè trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	62
3.2.5. Công tác tiêu thụ Chè trên địa bàn huyện Tân Sơn	64
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	66
3.3.1. Các nhân.....	66
3.3.2. Các nhân tố chủ quan	68
3.4. Đánh giá thực trạng về hiệu quả kinh tế sản xuất Chè trên địa bàn huyện Tân Sơn	70
3.4.1. Ưu điểm.....	70
3.4.2. Hạn chế, tồn tại	71

3.4.3. Nguyên nhân	72
Chương 4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN	74
4.1. Định hướng và mục tiêu phát triển sản xuất chè của huyện Tân Sơn.....	74
4.1.1. Định hướng phát triển	74
4.1.2. Mục tiêu phát triển	75
4.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	77
4.2.1. Áp dụng tiến bộ khoa học, kỹ thuật mới, giống mới vào sản xuất và chế biến Chè.....	77
4.2.2. Thúc đẩy, phát triển và mở rộng các thị trường tiêu thụ Chè	80
4.2.3. Hỗ trợ vốn và đầu tư phát triển cho nông hộ để sản xuất Chè.....	81
4.2.4. Đẩy mạnh công tác khuyến nông và xây dựng các chính sách hỗ trợ ..	82
4.3. Một số kiến nghị.....	84
KẾT LUẬN	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	86

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1:	Diện tích, năng suất, sản lượng chè của một số nước trên thế giới năm 2016	27
Bảng 3.1:	Tình hình dân số và lao động huyện Tân Sơn giai đoạn 2014 - 2016	44
Bảng 3.2:	Một số chỉ tiêu kinh tế huyện Tân Sơn năm 2014 - 2016	46
Bảng 3.3:	Tình hình nhân lực của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	50
Bảng 3.4:	Tình hình đất đai của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	52
Bảng 3.5:	Phương tiện sản xuất của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn.....	52
Bảng 3.6:	Tình hình sản xuất chè của hộ trong huyện Tân Sơn	53
Bảng 3.7:	Chi phí của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn.....	54
Bảng 3.8:	Tổng hợp chi phí trồng mới và chi phí kiến thiết cơ bản của nhóm hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	56
Bảng 3.9:	Cơ cấu giống chè của nhóm hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	58
Bảng 3.10:	Kết quả sản xuất chè của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	59
Bảng 3.11:	Hiệu quả sản xuất chè của hộ sản xuất chè của các hộ điều tra .	60
Bảng 3.12:	So sánh hiệu quả kinh tế cây chè với cây ăn quả/1 sào/1 năm...	61
Bảng 3.13:	Tình hình chế biến chè búp tươi của hộ sản xuất chè huyện Tân Sơn	63
Bảng 3.14:	Kết quả phân tích hàm CD các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn	69
Bảng 4.1:	Một số mục tiêu phát triển sản xuất chè ở huyện Tân Sơn đến năm 2020.....	76

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1:	Kênh tiêu thụ sản phẩm chè trên địa bàn huyện Tân Sơn	65
------------	---	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Phát triển nông nghiệp, nông thôn, nâng cao đời sống của nông dân là nhiệm vụ chiến lược, là cơ sở để đảm bảo ổn định chính trị, xã hội, phát triển hài hòa và bền vững theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách lớn về nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Hội nghị Trung ương 7 (khóa X) ban hành nghị quyết “về nông nghiệp, nông dân, nông thôn” đã đưa ra những cơ sở khoa học và thực tiễn để phát triển sản xuất nông nghiệp theo hướng chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi, đáp ứng nhu cầu thị trường. Nhờ vậy sau 7 năm thực hiện nghị quyết, cơ cấu kinh tế của ngành nông nghiệp nước ta có sự thay đổi rõ rệt, sản phẩm sản xuất ra ngày càng nhiều và hoàn thiện hơn, đáp ứng đủ về số lượng và chất lượng phục vụ cho nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu.

Tân Sơn là một huyện miền núi sản xuất nông lâm nghiệp là chính. Trong sản xuất nông nghiệp thì cây chè là một cây trồng truyền thống và được xác định là một trong những cây trồng mũi nhọn của huyện Tân Sơn. Cây chè đã giải quyết việc làm ổn định cho hàng nghìn lao động, đã góp phần quan trọng trong việc xoá đói giảm nghèo, giải quyết nguyên liệu cho các cơ sở chế biến của huyện, đồng thời đóng góp tích cực vào tăng trưởng kinh tế của địa phương.

Với diện tích trồng chè lớn trong tỉnh là 2.931,8 ha (số liệu tháng 7/2014), trong đó diện tích chè của các nông hộ đạt gần 1900 ha, công ty liên doanh chè Phú Đa quản lý khoảng 1000 ha, Tân Sơn là huyện trọng điểm về trồng và sản xuất chè của tỉnh. Theo đánh giá sơ bộ về hiệu quả kinh tế của huyện thì cây chè với giá trị mang lại trên 100 tỷ đồng mỗi năm, là cây cho thu nhập tương đối cao và ổn định so với các cây trồng khác... Tuy nhiên, việc trồng chè ở huyện Tân Sơn gặp nhiều khó khăn, trong giai đoạn đầu do chưa nắm được quy trình kỹ thuật nên tỷ lệ cây bị chết sau khi trồng còn cao, do đó người dân không mặn mà với việc trồng chè. Sự hợp tác tổ chức sản xuất còn lỏng lẻo, công tác quảng bá thương hiệu chưa được quan tâm thỏa

đáng, người dân còn chưa thấy hết hiệu quả kinh tế của cây chè v.v Vì lẽ đó tiềm năng cây trồng được mệnh danh là cây “vàng xanh” của huyện Tân Sơn vẫn chưa khai thác có hiệu quả.

Xuất phát từ thực tiễn nói trên tôi đã lựa chọn đề tài “***Nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ***” làm nội dung nghiên cứu đề tài Luận văn thạc sĩ góp phần vào việc thực hiện thành công đề án Tái cơ cấu nông nghiệp của huyện Tân Sơn nói riêng và của tỉnh Phú Thọ nói chung.

2. Mục đích nghiên cứu

2.1. Mục tiêu chung

Đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất chè nhằm đưa ra những khuyến nghị cho người trồng chè có sự lựa chọn đúng đắn phương hướng sản xuất - kinh doanh chè đạt hiệu quả cao hơn. Bên cạnh đó, đề tài nhằm đưa ra những cơ sở khoa học đóng góp vào việc hoạch định các chính sách và chiến lược phát triển cây chè đảm bảo phát huy tối đa các lợi thế của vùng trong sản xuất, chế biến chè hàng hóa phục vụ cho việc xây dựng và phát triển thương hiệu chè Tân Sơn.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Hệ thống hóa các cơ sở lý luận và thực tiễn về hiệu quả kinh tế sản xuất chè.
- Phân tích, đánh giá thực trạng hiệu quả sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ.
- Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất chè tại huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1 Đối tượng nghiên cứu

Hiệu quả kinh tế sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ

3.2 Phạm vi nghiên cứu

- *Nội dung nghiên cứu:* Đề tài tập trung nghiên cứu vấn đề hiệu quả kinh tế trong sản xuất chè trên địa bàn huyện Tân Sơn - tỉnh Phú Thọ. Và những cơ sở lý luận và thực tiễn của hiệu quả kinh tế trong sản xuất chè.